

Sygn. akt III AUa 240/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 marca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Urszula Iwanowska
Sędziowie:	SSA Barbara Białecka (spr.) Del. SSO Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 2 marca 2017 r. w Szczecinie

sprawy M. K. i M. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

przy udziale zainteresowanego M. C.

o przeniesienie odpowiedzialności za nieuiszczone składki (...) w K.

na skutek apelacji M. K. i apelacji M. B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 9 grudnia 2015 r. sygn. akt VI U 156/14

1. oddała apelacje,

2. zasądza od M. K. i M. B. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. kwoty po 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Gabriela Horodnicka- SSA Urszula Iwanowska SSA Barbara Białecka

Stelmaszczuk

Sygn. akt III AUa 240/16

UZASADNIENIE

Decyzją z 12 listopada 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że M. B. jako członek zarządu (...) z siedzibą w K. odpowiada solidarnie z M. K. (w okresie od grudnia 2006 r. do lutego 2008r.) całym swoim majątkiem, za zobowiązania tejże spółki z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczenie

zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz odsetek za zwłokę naliczonych od należności głównej.

Decyzją z 12 listopada 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że M. K. jako członek zarządu (...) z siedzibą w K. odpowiada solidarnie z M. K. (w okresie od grudnia 2006 do lutego 2008) całym swoim majątkiem, za zobowiązania tejże spółki z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz odsetek za zwłokę naliczonych od należności głównej.

M. K. oraz M. B. w odwołaniach wnieśli o ich zmianę poprzez orzeczenie, że nie odpowiadają za zobowiązania spółki z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych we wskazanych w decyzjach okresach. Dodatkowo wnieśli o zasądzenie na swoją rzecz od organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Odwołujący się w uzasadnieniach wskazali, że wystąpiły przesłanki wyłączające odpowiedzialność członka zarządu za zobowiązania spółki. W tym zakresie zaakcentowali, że w okresie sprawowania przez nich funkcji członka zarządu spółki nie było podstaw do zgłoszenia wniosku o upadłość spółki. W czasie trwania kadencji odwołujących się nie toczyło się żadne postępowanie egzekucyjne, spółka była wypłacalna, na bieżąco regulowała swoje zobowiązania, posiadała środki trwałe, kapitał zapasowy, osiągała przychody ze świadczonych usług, na bieżąco regulowała swoje zobowiązania, a zatem nie istniała potrzeba zgłaszania wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania układowego. W 2007 r. spółka posiadała środki trwałe o wartości ponad 40.000 zł, kapitał zapasowy wynosił 50.000 zł, zaś roczny przychód wynosił prawie 300.000 zł. O dobrej kondycji finansowej spółki świadczył w ocenie odwołującej się również fakt, że w 2009 r. sprzedano udziały osobie trzeciej. Świadczyło to o tym, że nabywcy obiektywnie oceniając kondycję spółki uznali, iż będzie ona przynosiła dochód. Również bilans likwidacyjny spółki sporządzony na dzień 1 marca 2009 r. wskazał na istnienie aktywów w wysokości ok. 46.000 zł. Dodatkowo odwołujący się wskazali, że członkowie zarządu spółki nie powinni odpowiadać za długi spółki w sytuacji, gdy organ rentowy zaniechał zgłoszenia swojej wierzytelności w postępowaniu likwidacyjnym spółki. Odwołujący wskazali, że bilans likwidacyjny sporządzony na dzień 1 marca 2009 r. wskazywał na istnienie aktywów, środków trwałych, zapasowych, należności krótkoterminowych w wysokości ok. 46.000 zł, co niewątpliwie pozwalałoby na pokrycie zobowiązań wierzycieli i wyegzekwowanie należności, gdyby organ rentowy zgłosił swoją wierzytelność.

M. K. dodatkowo wskazała, że w okresie od grudnia 2006 r. do lutego 2008 r. nie była członkiem zarządu spółki (...) s p. z o.o. w likwidacji. Zdaniem skarżącej jej mandat wygasł z dniem 20 czerwca 2004 r. M. K. podkreśliła, że do jej sytuacji zastosowanie znajduje art. 202 § 1 i 2 k.s.h. Skarżąca podkreśliła, że przepis ten stosuje się w sytuacji, gdy umowa spółki przewiduje roczną kadencję członka zarządu lub w sytuacji, gdy w umowie spółki nie przewidziano konkretnej kadencji członków zarządu. Skarżąca zaakcentowała, że umowa spółki (...) nie zawierała przepisów dotyczących ewentualnej długości kadencji zarządu, w tej sytuacji oceny długości kadencji członka zarządu należało dokonać przy zastosowaniu wymienionej regulacji. Zastosowanie tego przepisu do sytuacji skarżącej prowadzi do uznania, że jej mandat wygasł z dniem 20 czerwca 2004 r. tj. z dniem odbycia zgromadzenia wspólników zatwierdzającego sprawozdanie finansowe spółki za pierwszy pełny rok obrotowy pełnienia przez M. K. funkcji członka zarządu spółki (...). Skarżąca podkreśliła przy tym, że ani na tym zgromadzeniu, ani na żadnym późniejszym nie podjęto uchwały o ponownym powołaniu jej na członka zarządu spółki. Skarżąca zaakcentowała przy tym, że co prawda w marcu 2008 r. zgromadzenie wspólników podjęło formalną uchwałę o odwołaniu jej z funkcji członka zarządu, jednakże zdarzenie to miało na celu wyłącznie uporządkowanie stanu prawnego spółki, w związku ze zbyciem przez odwołującą się udziału w spółce na rzecz V. N.. Skarżąca podkreśliła, że bez znaczenia pozostawało kiedy dokonano wykreślenia jej jako członka zarządu z rejestru przedsiębiorców KRS. W tym zakresie wskazała, że skuteczność zmiany sposobu reprezentacji spółki nie zależy od ujawnienia tego w rejestrze handlowym. Nadto M. K. podniosła, że nie ponosi winy za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub o wszczęcie postępowania układowego. Odwołująca się wskazała przy tym, że 21 listopada 2013 r. WSA w Szczecinie uwzględnił skargę M. K. i uchylił decyzję z 7 maja 2013 r. wydaną przez (...) w S. utrzymującą w mocy decyzję Prezydenta Miasta S. z dnia 21 listopada 2012 r. o solidarnej odpowiedzialności członków zarządu spółki M. K. i M. B. za zaległości podatkowe spółki za okres od stycznia do grudnia 2007 r. Odwołująca się wskazała, że WSA

w Szczecinie uznał, iż w tym czasie spółka była wypłacalna i nie było przesłanek do złożenia wniosku o jej upadłość. Co więcej odwołująca się zaakcentowała, że nigdy nie zajmowała się interesami spółki, nie reprezentowała spółki przed organami administracyjnymi i sądami, nie zawierała jakichkolwiek umów, ani nie składała oświadczeń woli w imieniu spółki. Nie miała również wglądu w dokumentację spółki co wykluczało możliwość dokonania przez nią oceny stanu spółki pod kątem ewentualnej wypłacalności spółki, czy też możliwości złożenia wniosku o upadłość. Odwołująca się zaakcentowała, że organ rentowy nie przeprowadził wnikliwego postępowania dowodowego w celu wykazania istnienia przesłanek do stwierdzenia odpowiedzialności członka zarządu spółki za zobowiązania tejże spółki, w szczególności nie przeprowadzono dowodu z opinii biegłego z zakresu księgowości na okoliczność istnienia przesłanek do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Organ rentowy nie wykazał również, że odwołująca się w spornym okresie podlegała ubezpieczeniom społecznym z racji pełnionej funkcji.

W odpowiedzi na odwołania organ wniósł o ich oddalenie oraz o zasądzenie na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Postanowieniami z 31 stycznia 2014 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie połączył sprawy z odwołań od powyższych decyzji do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Postanowieniem z 10 lipca 2015 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie zawiadomił o toczącym się postępowaniu P. C. wskazując możliwość przystąpienia do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego w terminie 14 dni.

Wyrokiem z 9 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w pkt I oddalił odwołania, w pkt II zasądził od skarżących M. B. i M. K. na rzecz organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. kwoty po 3 600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd I instancji ustalił, że Spółka (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. postanowieniem sądu rejestrowego z 18 maja 2001 została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS (...). Początkowo siedzibą Spółki ujawnioną w rejestrze przedsiębiorców KRS był S., ul. (...). W dniu 27 marca 2009 r. do rejestru przedsiębiorców KRS dokonano wpisu o wszczęciu postępowania likwidacyjnego, a jednocześnie jako nową siedzibę spółki wskazano K., ul. (...), zaś jako nazwę (...) w likwidacji. Postanowieniem z 22 kwietnia 2010 r. spółka została wykreślona z KRS. Jako podstawę wskazano zakończenie postępowania likwidacyjnego w wyniku podziału majątku spółki między wierzycieli.

Początkowo zarząd spółki był trzyosobowy. Członkami zarządu spółki od 9 marca 2001 r. (założenie spółki) byli D. B. (jako prezes zarządu), M. B. (jako wiceprezes zarządu) oraz E. B. (jako członek zarządu). Od 1 czerwca 2002 r. D. B. pełnił funkcję prezesa zarządu w oparciu o umowę o pracę. W 2002 r. D. B. złożył wniosek o rozwiązanie stosunku pracy z jednoczesną prośbą o odwołanie z funkcji prezesa zarządu spółki. Stosunek pracy został rozwiązany z dniem 31 sierpnia 2002 r., co znajduje potwierdzenie w aktach ZUS – od 1 września 2002 r. W dniu 12 grudnia 2002 r. sąd rejestrowy wydał postanowienie o wykreśleniu z rejestru E. B. jako członka zarządu, a w jego miejsce wpisano M. O. (obecnie K.). M. K. została powołana na funkcję członka zarządu na czas nieokreślony.

W dniu 23 marca 2008 r. odbyło się Walne Zgromadzenie Wspólników, które podjęło uchwałę nr (...) o odwołaniu z funkcji członków zarządu M. K.. Jednocześnie Zgromadzenie powołało M. B. do pełnienia funkcji Prezesa Zarządu. Na tym posiedzeniu zakończono. Walne Zgromadzenie odbyło się wówczas przy udziale wspólników M. B. reprezentującego 99% udziałów i V. N. – reprezentującej 1 % udziałów. Wniosek o dokonanie wpisu zmiany składu zarządu został złożony w sądzie rejestrowym w czerwcu 2008r. Wniosek został podpisany wyłącznie przez M. B. jako prezesa zarządu, który dodatkowo zaznaczył, że do składanego wniosku nie składa listy wspólników i aktu notarialnego kupna-sprzedży udziałów, ponieważ dokumenty te znajdują się w aktach sądu. Zostały przekazane przy wniosku z 22 lutego 2008 r. złożonym w dniu 27 lutego 2008 r.

M. K. z rejestru przedsiębiorców została wykreślona w dniu 15 lipca 2008 r. Jedynym członkiem zarządu ujawnionym w rejestrze pozostał wówczas M. B. jako prezes zarządu. W okresie od objęcia funkcji członka zarządu do momentu odwołania z tejże funkcji M. K. nie składała żadnego formalnego wniosku o rezygnacji z funkcji członka zarządu.

M. B. został odwołany z funkcji prezesa zarządu uchwałą Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z 11 lutego 2009 r. Na prezesa zarządu spółki wybrano wówczas P. C..

Podziału funkcji w zarządzie nie regulowała żadna uchwała czy regulamin, które by określały zakres obowiązków poszczególnych członków zarządu. W umowie spółki wskazano wyłącznie, że władzami spółki są zgromadzenie wspólników i zarząd (§ 12 ust. 1 i 2 umowy), W § 19 wskazano, że zarząd kieruje przedsiębiorstwem spółki oraz reprezentuje ją w sądzie i poza sądem (ust.1). W przypadku zarządu wieloosobowego spółkę reprezentuje dwóch członków zarządu łącznie albo jeden członek zarządu łącznie z prokurentem (ust.3).

Sąd Okręgowy ustalił, że przedmiotem działalności spółki była hydraulika siłowa, serwis maszyn hydraulicznych, handel częściami hydraulicznymi, wyrób połączeń gumowo-metalowych. Spółka zajmowała się produkcją, serwisem i sprzedażą siłowników hydraulicznych, regeneracją pomp i zaworów silników oraz systemów hydraulicznych. Konstruowano nowe urządzenia. Kapitał zakładowy spółki wynosił 50.000 zł. Udziały w kapitale zakładowym zostały objęte w ten sposób, że M. B. objął 62 udziały po 500 zł każdy o łącznej wartości 31.000 zł i pokrył je w całości gotówką oraz objął 37 udziałów po 500 zł każdy o łącznej wartości 18.500 zł i D. B. pokrył je wkładem niepieniężnym w postaci piły do cięcia przewodów hydraulicznych o wartości 18.500 zł, E. B. objął 1 udział po 500 zł i pokrył go gotówką. Udział E. B. we wrześniu 2002 r. został sprzedany M. K. (wówczas O.), która w dniu 24 lipca 2007 r. odsprzedała swój udział V. N.. M. K. (wówczas O.) sprzedając swój udział V. N. w umowie sprzedaży zamieściła oświadczenie (§ 2), że spółka (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. jest utworzona zgodnie z prawem polskim i posiada osobowość prawną. Na dowód prawdziwości powyższego oświadczenia M. K. przedstawiła i załączyła do umowy odpis aktualny z rejestru przedsiębiorców KRS z dnia 21.12.2006 r. oświadczając, że wpisy w tym rejestrze są nadal aktualne. Wniosek o przyjęcie nowej listy wspólników został złożony w sądzie rejestrowym w dniu 27 lutego 2008 r. We wniosku tym wskazano wyłącznie, że w związku z nabyciem przez V. N. jednego udziału spółki zmienia się lista wspólników. Wniosek został podpisany przez M. B. – prezesa zarządu spółki.

Spółka (...) sp. z o.o. osiągała regularne przychody z prowadzonej działalności, jednakże od początku istnienia działalność ta była nierentowna (koszty operacyjne przewyższały wysokość uzyskanych dochodów). Od 2002 r. wysokość zobowiązań przekraczała wartość posiadanych aktywów.

We wrześniu 2002 r. został złożony w sądzie rejestrowym wniosek o zmianę danych podmiotu w rejestrze przedsiębiorców druk KRS Z3, druk KRS-ZE (zmiana – wspólnicy spółki z o.o. podlegający wpisowi do rejestru) wskazujący na objęcie udziału przez M. O. w miejsce E. B., druk KRS-ZK (zmiana zarządu) wskazujący na powołanie do zarządu M. O. w miejsce E. B.. Wniosek został podpisany przez M. O. i M. B.. W dniu 20 czerwca 2003 r. udziałowcy spółki (...) (obecnie K.) i M. B. zatwierdzili roczne sprawozdanie finansowe spółki za rok 2002 oraz uchwalili, że wynik finansowy netto roku obrotowego – strata w kwocie 60841,84 – przenieść na nie podzielony wynik z lat ubiegłych do pokrycia z zysków kolejnych okresów. Uchwała została podpisana przez M. O. (ze wskazaniem funkcji członka zarządu) i M. B. ze wskazaniem funkcji prezesa. W lutym 2004 r. do sądu rejestrowego wpłynął podpisany przez M. O. wniosek o przedłużenie terminu do złożenia wniosku o wpis wzmianki o złożonym sprawozdaniu finansowym za 2002 r. W dniu 20 czerwca 2004 r. udziałowcy spółki M. O. (obecnie K.) i M. B. zatwierdzili roczne sprawozdanie finansowe spółki za rok 2003 oraz uchwalili, że wynik finansowy netto roku obrotowego – strata w kwocie 42.387,47 – przenieść na nie podzielony wynik z lat ubiegłych do pokrycia z zysków kolejnych okresów. Uchwała została podpisana przez M. O. (ze wskazaniem funkcji członka zarządu) i M. B. ze wskazaniem funkcji prezesa. W grudniu 2004 r. został złożony w sądzie rejestrowym wniosek o zmianę wpisu w KRS – sprawozdanie finansowe za 2003 r. Wniosek został podpisany przez M. O. i M. B.. Załączony do wniosku rachunek zysków i strat, bilans na dzień 31 grudnia 2003 r., informacja dodatkowa za 2003 r. zostały podpisane m.in. przez M. O.. W dniu 20 czerwca 2005 r. udziałowcy spółki M. O. (obecnie K.) i M. B. zatwierdzili roczne sprawozdanie finansowe spółki za rok 2004 oraz uchwalili, że wynik finansowy netto roku obrotowego – strata w kwocie 3.371,08 – przenieść na nie podzielony wynik

z lat ubiegłych do pokrycia z zysków kolejnych okresów. Uchwała została podpisana przez M. O. (ze wskazaniem funkcji członka zarządu) i M. B. ze wskazaniem funkcji prezes. W lipcu 2005 r. został złożony w sądzie rejestrowym wniosek o zmianę wpisu w KRS – sprawozdanie finansowe za 2004 r. Wniosek został podpisany przez M. O. i M. B.. W sierpniu 2005 r. złożono w sądzie rejestrowym sprawozdanie z działalności za rok 2004 sporządzone w dniu 12 sierpnia 2005 r. Sprawozdanie to zostało podpisane przez M. O. (ze wskazaniem funkcji członka zarządu) i M. B. ze wskazaniem funkcji prezes. W sprawozdaniu wskazano, że sytuacja majątkowa firmy jest stabilna i ulega stopniowemu polepszeniu. W dniu 15 maja 2006 r. udziałowcy spółki M. O. (obecnie K.) i M. B. podjęli uchwałę o zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego spółki za rok 2005 oraz uchwalili, że wynik finansowy netto roku obrotowego – strata w kwocie 33.289,51 – przenieść na nie podzielony wynik z lat ubiegłych do pokrycia z zysków kolejnych okresów. Uchwała została podpisana przez M. O. (ze wskazaniem funkcji członka zarządu) i M. B. ze wskazaniem funkcji prezes. W sprawozdaniu z działalności za rok 2005 podpisanym przez M. B. jako prezesa zarządu wskazano, że oczekuje się zwiększenia sprzedaży spółki, zwiększyła się liczba klientów, prowadzone są intensywne działania werbuujące nowych klientów, została utworzona strona internetowa. Sytuacja majątkowa firmy jest stabilna i ulega stopniowemu polepszeniu. W informacji dodatkowej za 2005 r. podpisanej przez M. B. jako prezesa zarządu wskazano, że przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości nie istnieją okoliczności wskazujące na poważne zagrożenia dla kontynuowania przez nią działalności. Dokumentację finansową za 2007 r. podpisał M. B.. W informacji dodatkowej za 2007 wskazano, że przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości nie istnieją okoliczności wskazujące na poważne zagrożenia dla kontynuowania przez nią działalności.

W dniu 11 lutego 2009 r. M. B. sprzedał swoje udziały w spółce (99 udziałów o łącznej wartości 49.500 zł) G. S. (1). Cena nabycia 99 udziałów została ustalona przez strony na kwotę 2970 zł. M. B. (2) sprzedała swój udział w spółce (1 udział o wartości 500 zł) P. C.. Cena nabycia udziału została ustalona przez strony na kwotę 30 zł. Cena udziałów odpowiadała wartości jej majątku, na który składało się zużyte wyposażenie warsztatowe. Majątek trwały był zamortyzowany. Spółka nie posiadała żadnych nieruchomości ani wierzytelności, w kasie spółki nie było żadnych środków finansowych. Pracownicy spółki zostali zwolnieni przez poprzedni zarząd. Wobec braku perspektywy dalszego działania i braku środków na prowadzenie przedsiębiorstwa P. C. i G. S. (1) podjęli decyzję o rozwiązaniu spółki i jej likwidacji. W tym celu w dniu 2 marca 2009 r. G. S. (1) oraz P. C. zwołali Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników. Na Zgromadzeniu tym podjęli uchwałę o zmianie umowy spółki poprzez wskazanie nowej siedziby spółki – K.. Jednocześnie podjęli uchwałę w sprawie rozwiązania umowy spółki i likwidacji spółki na podstawie art. 270 k.s.h. Jako likwidatora wyznaczyli P. C. z upoważnieniem do jednoosobowej reprezentacji spółki. W dniu 27 marca 2009 r. dokonano wpisu o wszczęciu postępowania likwidacyjnego do rejestru przedsiębiorców KRS. Ogłoszenie o otwarciu likwidacji zamieszczono w (...) nr (...) z dnia 13 lipca 2009 r. wzywając wierzycieli do zgłaszania swoich wierzytelności w terminie 3 miesięcy licząc od dnia ogłoszenia. Na dzień 1 marca 2009 roku suma bilansowa aktywów spółki zamknęła się kwotą 46.773,02 zł, w tym rzeczowe aktywa trwałe 4.548,42 zł, aktywa obrotowe 42.224,60 zł (w tym należności krótkoterminowe 9.027,51zł, zapasy 31.683,61 zł, inwestycje krótkoterminowe 1184,98 zł, krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe 328,50 zł), zaś suma zobowiązań 258.527,37 zł (w tym z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń 74.581,22zł). W bilansie wskazano: kapitał własny (-) 211.754,35 zł (kapitał podstawowy 50.000 zł, kapitał zapasowy 50.000 zł, strata z lat ubiegłych (-) 295.689,88zł). Przychody netto osiągnięte przez spółkę ze sprzedaży wyniosły 18.197,96 zł przy kosztach 35.069,80 zł. Rachunek zysków i strat na dzień 1.03.2009 r. wykazał stratę 16.064,47 zł. Na dzień 31 grudnia 2009 roku suma bilansowa aktywów spółki zamknęła się kwotą 9024,21 zł (wyłącznie aktywa obrotowe - należności krótkoterminowe, zaś suma zobowiązań 261.560,17 zł (w tym z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń 73.906,89zł). W bilansie wskazano: kapitał własny (-)252.535,96 zł (kapitał podstawowy 50.000 zł, kapitał zapasowy 50.000 zł, strata z lat ubiegłych (-) 311.754,05). Przychody netto osiągnięte przez spółkę ze sprzedaży wyniosły 19.512,66 zł przy kosztach 73.056,46 zł. Rachunek zysków i strat na dzień 31.12. 2009 r. wykazał stratę 56.846,08 zł.

Sąd Okręgowy ustalił, że na wezwanie do zgłoszenia wierzytelności nie zgłosił się żaden wierzyciel. Wspólnicy spieniężyli pozostały majątek i uzyskaną kwotę przekazano na poczet podatku VAT oraz PIT R4. Z wyprzedaży środków trwałych uzyskano kwotę 1120 zł.

W sytuacji braku wystarczających środków finansowych spółka dokonywała opłat tytułem składek w kwotach niższych niż należne, zdarzały się również miesiące kiedy nie dokonano wpłaty składek. Jednocześnie regularnie opłacano należności wobec innych niż ZUS kontrahentów.

Ani M. K., ani M. B. w okresie pełnienia funkcji członków zarządu spółki (...) nie złożyli wniosku o ogłoszenie upadłości spółki, o otwarcie sądowego postępowania układowego, ewentualnie sądowego postępowania naprawczego. M. K. nie interesowała się, jakie są przesłanki do ogłoszenia upadłości Spółki oraz czy są regulowane należności wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. M. B. miał świadomość istniejącego zadłużenia wobec ZUS.

W związku z zadłużeniem spółki została wszczęta wobec niej egzekucja administracyjna przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.. W lutym 2009 r. ZUS wdrożył egzekucję z rachunku bankowego spółki. Bank (...) SA dokonał zwrotu tytułów egzekucyjnych w dniu 13 marca 2009 r. wskazując, że nie prowadzi już rachunku (...) sp. z o.o. Rachunek został zamknięty 1 września 2008 r. Nadto wskazał, że poszukiwaniami objęto wszystkie oddziały Banku (...) SA oraz Banku (...) SA. Następnie tytuły egzekucyjne zostały skierowane do Urzędu Skarbowego. Postanowieniem z dnia 29 czerwca 2011 r. naczelnik (...) Urzędu Skarbowego w K. umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone wobec majątku spółki (...) sp. z o.o. w likwidacji na podstawie administracyjnych tytułów wykonawczych przez ZUS Oddział w S. z dnia 18.02.2008 r. od numeru (...) do numeru (...) (po zmianie (...)) wobec bezskuteczności egzekucji. W toku czynności egzekucyjnych stwierdzono, że spółka nie mieści się pod wskazanym adresem (K. ul, (...)) i od kwietnia 2010 r. nie prowadzi działalności gospodarczej. W toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego nie zdołano ustalić składników majątkowych, ani źródeł dochodu, z których możliwa byłaby skuteczna egzekucja.

M. K. oraz M. B. nie wskazali majątku spółki, z którego możliwe byłoby zaspokojenie wierzytelności.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. zawiadomił M. K., M. B., M. B. (pisma z dnia 19 kwietnia 2012 roku) oraz M. C. (pismo z dnia 30 lipca 2012 r.) o wszczęciu postępowania wyjaśniającego w celu ustalenia odpowiedzialności, o której mowa w art. 116 Ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych za zobowiązania spółki (...) sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w K. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Zobowiązano ich do wskazania mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości spółki, wyjaśnienia czy został złożony wniosek o ogłoszenie upadłości spółki oraz o wskazanie okresu pełnienia funkcji w zarządzie spółki. Pismami z dnia 15 maja 2013 organ rentowy poinformował M. B., M. B., M. C., M. K. o zakończeniu postępowania wyjaśniającego, jednocześnie pouczył ich o treści art. 10 §1 k.p.a.

Organ rentowy w dniu 12 listopada 2013 r. wydał decyzję dotyczącą odpowiedzialności za zobowiązania spółki z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wobec P. C. (za okres od 01/2009 do 02/2009) na łączną kwotę 12.922,84 zł. P. C. uścił żądane należności. Organ rentowy umorzył postępowanie w sprawie odpowiedzialności za zobowiązania spółki wobec M. B., wskazując, że ustalił, iż D. B. był członkiem zarządu spółki jedynie do dnia 31 sierpnia 2002 r., natomiast zaległości z tytułu nieopłaconych składek dotyczą okresu od 10.2003 r. do 02.2009 r.

Wyrokiem z dnia 21 listopada 2013 r. sygn. akt ISA/Sz 660/13 Wojewódzki Sąd Administracyjny w S. po rozpoznaniu sprawy ze skargi M. K. na decyzje Samorządowego Kolegium Odwoławczego w S. z dnia 7 maja 2013 r. w przedmiocie orzeczenia o solidarnej odpowiedzialności za zaległości w podatku od nieruchomości za okres od stycznia do grudnia 2007 r. uchylił zaskarżoną decyzję i stwierdził, że nie podlega ona wykonaniu. W uzasadnieniu wyroku WSA wskazał, że organy podatkowe nie zbadały w sposób dostateczny kwestii istotnych dla stwierdzenia odpowiedzialności M. K. za zobowiązania podatkowe spółki w 2007 r., nie przeprowadziły bowiem stosownego postępowania dowodowego, które pozwoliłoby na dokonanie jednoznacznych ustaleń odnośnie okresu pełnienia przez M. K. funkcji członka zarządu spółki, jak również nie zbadano sytuacji majątkowej spółki. SKO ograniczył się do ogólnego - błędnego – wskazania, że kwestie te pozostają bez znaczenia dla stwierdzenia odpowiedzialności członków zarządu. W tej sytuacji WSA uchyliło zaskarżoną decyzję i przekazało sprawę do ponownego rozpoznania.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy uznał odwołania za nieuzasadnione. Jako podstawę rozstrzygnięcia wskazał art. 116 § 1, art. 118 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm.) oraz art. 31 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.), a także art. 10, art. 11 i art. 21 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 60, poz. 535 ze zm.). Podkreślił zarazem, że ustaleń faktycznych w sprawie dokonał w oparciu o zaferowany przez strony materiał dowodowy – w szczególności na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy i w aktach ZUS. Prymat wiarygodności przyznał Sąd także zeznaniom odwołujących się oraz zeznaniom świadka E. W., jednakże wyłącznie w takim zakresie w jakim pokrywały się ze zgromadzoną w sprawie dokumentacją.

W ocenie Sądu Okręgowego zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdził prawidłowość ustaleń organu rentowego będących podstawą wydania zaskarżonych w sprawie decyzji. Odwołujący się byli członkami zarządu spółki w okresie, w którym stały się wymagalne należności objęte zaskarżonymi decyzjami. M. B. był początkowo wiceprezesem zarządu (od momentu założenia spółki), a następnie od 2002 r. do 11 lutego 2009 r. prezesem zarządu, natomiast M. K. była członkiem zarządu co najmniej od 12 grudnia 2002 r. do momentu odwołania jej z tej funkcji przez Walne Zgromadzenie Wspólników uchwałą z dnia 23 marca 2008 r. Sąd I instancji nie podzielił przy tym argumentacji M. K. jakoby członkiem zarządu była wyłącznie do dnia 20 czerwca 2004 r., zaś po tym dniu nie mogła sprawować funkcji członka zarządu w związku z wygaśnięciem jej mandatu na podstawie art. 202 § 1 k.s.h. W tym zakresie zwrócił uwagę, że po wskazanej dacie podpisywała szereg dokumentów ze wskazaniem funkcji członka zarządu. W grudniu 2004 r. został złożony w sądzie rejestrowym wniosek o zmianę wpisu w KRS – sprawozdanie finansowe za 2003 r. Wniosek został podpisany przez M. O. i M. B.. Załączony do wniosku rachunek zysków i strat, bilans na dzień 31.12.2003 r., informacja dodatkowa za 2003 r. zostały podpisane m.in. przez M. O.. W dniu 20 czerwca 2005 r. udziałowcy spółki M. O. (obecnie K.) i M. B. zatwierdzili roczne sprawozdanie finansowe spółki za rok 2004 oraz uchwalili, że wynik finansowy netto roku obrotowego – strata w kwocie 3.371,08 – przenieść na nie podzielony wynik z lat ubiegłych do pokrycia z zysków kolejnych okresów. Uchwała została podpisana przez M. O. (ze wskazaniem funkcji członka zarządu) i M. B. ze wskazaniem funkcji prezes. W lipcu 2005 r. został złożony w sądzie rejestrowym wniosek o zmianę wpisu w KRS – sprawozdanie finansowe za 2004 r. Wniosek został podpisany przez M. O. i M. B.. W sierpniu 2005 r. złożono w sądzie rejestrowym sprawozdanie z działalności za rok 2004 sporządzone w dniu 12 sierpnia 2005 r. Sprawozdanie to zostało podpisane przez M. O. (ze wskazaniem funkcji członka zarządu) i M. B. ze wskazaniem funkcji prezes. W dniu 15 maja 2006 r. udziałowcy spółki (...) (obecnie K.) i M. B. podjęli uchwałę o zatwierdzeniu rocznego sprawozdanie finansowe spółki za rok 2005 oraz uchwalili, że wynik finansowy netto roku obrotowego – strata w kwocie 33.289,51 – przenieść na nie podzielony wynik z lat ubiegłych do pokrycia z zysków kolejnych okresów. Uchwała została podpisana przez M. O. (ze wskazaniem funkcji członka zarządu) i M. B. ze wskazaniem funkcji prezes.

Sąd Okręgowy zaznaczył ponadto, że nie przychylił się do argumentacji dotyczącej kwestionowania ustalonej przez ZUS kwoty należności. Zwrócił uwagę, że organ rentowy uzasadniając swoje stanowisko wskazał, że ustalenia wysokości zaległości dokonał w oparciu o informacje zawarte na koncie płatnika składek prowadzonym w formie elektronicznej, które stosownie do brzmienia art. 34 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych są środkiem dowodowym w postępowaniu administracyjnym i sądowym z zakresu ubezpieczeń społecznych. Przy tym złożył w Sądzie akta, w których znajdował się szereg szczegółowych zestawień należności, w których wyszczególniono kwoty zaległości z tytułu składek na poszczególne fundusze za poszczególne miesiące, ze wskazaniem terminu płatności poszczególnych składek i kwot odsetek za zwłokę. Natomiast odwołujący się w przeciwieństwie do organu rentowego, który przedstawił stosowne dowody uzasadniające jego stanowisko o istnieniu i wysokości zaległości na koncie spółki ani w postępowaniu przed organem rentowym, ani postępowaniu sądowym nie naprowadzili dowodu, który wykazałby niezgodność wydanej decyzji z rzeczywistym stanem faktycznym. Odwołujący się przedstawili wprawdzie zestawienie składek ZUS opłaconych przez spółkę w spornym okresie sporządzoną według dostępnych wyciągów bankowych, jednakże wpłaty wskazane w tychże zestawieniach zostały już uwzględnione przez ZUS przy wydawaniu zaskarżonych decyzji. Sąd I instancji podkreślił przy tym, że organ rentowy nie posiada dowolności w sposobie rozliczania wpłat dokonywanych tytułem składek. Rozliczenie wpłat następuje według ściśle określonych -

w przepisach - procedur, między innymi ujawnionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Sąd Okręgowy uznał, że akta kontroli wskazywały, iż ubezpieczeni otrzymali szczegółowe zestawienie, w którym wyszczególniono kwoty zaległości z tytułu składek na poszczególne fundusze za poszczególne miesiące, ze wskazaniem terminu płatności poszczególnych składek i kwot odsetek za zwłokę, mogli zatem ustosunkować się do ustaleń organu rentowego odnośnie stwierdzonych na koncie płatnika zaległości i przedstawić stosowne dowody umożliwiające weryfikację ustaleń ZUS przedkładając np. dowody dokonania jeszcze innych niż uwzględnione wpłat, czy dowody, iż w określonym przez ZUS okresie płatnik nie miał obowiązku takich składek opłacać.

Dalej Sąd Okręgowy zaznaczył, że w związku z zadłużeniem spółki toczyło się wobec niej administracyjne postępowanie egzekucyjne w celu wyegzekwowania zaległych należności. Wdrożono egzekucję z rachunku bankowego spółki. Bank (...) SA dokonał zwrotu tytułów egzekucyjnych wskazując, że nie prowadzi już rachunku (...) sp. z o.o. Rachunek został zamknięty 1 września 2008 r. Poszukiwaniami objęto wszystkie oddziały Banku (...) SA oraz Banku (...) SA. Następnie tytuły egzekucyjne zostały skierowane do Urzędu Skarbowego. Naczelnik (...) Urzędu Skarbowego w K. umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone wobec majątku spółki (...) sp. z o.o. w likwidacji na podstawie administracyjnych tytułów wykonawczych przez ZUS wobec bezskuteczności egzekucji. W toku czynności egzekucyjnych stwierdzono, że spółka nie mieści się pod wskazanym adresem i od kwietnia 2010 r. nie prowadzi działalności gospodarczej. W toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego nie udało się ustalić składników majątkowych, ani źródeł dochodu, z których możliwa byłaby skuteczna egzekucja. Tym samym, Sąd Okręgowy uznał, że organ rentowy wykazał w niniejszym postępowaniu bezskuteczność egzekucji należności wobec spółki z okresu pełnienia przez odwołujących się funkcji członków zarządu tej spółki.

Analizując możliwość uwolnienia się przez odwołujących od odpowiedzialności za zadłużenie spółki, Sąd I instancji uznał, że odwołujący się nie wykazali, aby we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości ani, że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez ich winy. Nie wskazano również żadnego mienia spółki, z którego egzekucja umożliwiłaby zaspokojenie zobowiązań spółki w znacznej części. W odniesieniu do kondycji (...) Spółki (...) w okresie objętym zaskarżonymi decyzjami, zdaniem Sądu Okręgowego istniały już przesłanki z art. 11 Prawa upadłościowego, które uzasadniałyby wniosek o ogłoszenie upadłości Spółki. Spółka nie regulowała należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w kwotach wskazanych w zaskarżonych decyzjach, a przy tym zaprzestanie płacenia długów wobec ZUS miało charakter trwały. W całym okresie pełnienia przez odwołujących się funkcji członków zarządu spółki (...) spółka miała kłopoty z utrzymaniem płynności finansowej. Spółka nie dysponowała środkami pieniężnymi w kwocie wystarczającej na opłacanie składek z tytułu ubezpieczenia społecznego w należytym wysokości. W sytuacji braku wystarczających środków finansowych spółka dokonywała opłat tytułem składek w kwotach niższych niż należne, zdarzały się również miesiące kiedy nie dokonano wpłaty składek.

Dokumentacja finansowa spółki potwierdziła również zdaniem Sądu Okręgowego, że od 2002 w wyniku osiągniętej straty z działalności bieżącej doszło do ujawnienia się ujemnych kapitałów – spółka posiadała tzw. „niedobór majątkowy” (nadwyżkę zobowiązań nad wartością aktywów). Zatem Sąd I instancji uznał, że co najmniej od 2003 r. (kiedy w sprawozdaniu finansowym z działalności spółki w 2002 r. ujawniono niedobór majątkowy) istniały podstawy do złożenia wniosku o upadłość przedmiotowej spółki, i stan ten utrzymywał się w kolejnych latach, przy czym wniosku takiego nie złożono.

Rozważając, czy niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez winy odwołujących się, Sąd Okręgowy wskazał, że odwołujący nie dołożyli należytej staranności w prowadzeniu spraw Spółki, do których na mocy m.in. art. 204 i 208 k.s.h. byli jednocześnie uprawnieni i zobligowani. Uzasadniona przy tym w świetle dostępnego materiału dowodowego jest ocena, że skarżący mieli świadomość złej sytuacji finansowej Spółki w okresie pełnienia przez

nich funkcji członków zarządu. Odnośnie argumentów ubezpieczonych, Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska, że nie było podstaw do niepokoju o kondycję finansową spółki, gdyż regulowała ona w spornym okresie większość zobowiązań. Podkreślił, że dla określenia, czy dłużnik jest niewypłacalny, nieistotne jest, czy nie wykonuje wszystkich zobowiązań pieniężnych czy też tylko niektórych z nich. Brak jest podstaw do uznania, że koszty związane z bieżącymi potrzebami, w tym koszty bieżące, wynagrodzenia dla pracowników oraz spłata innych długów publicznoprawnych mają charakter priorytetowy przed należnościami na rzecz Funduszy o charakterze publicznym. Zatem niezłożenie przez odwołujących się wniosku o upadłość we właściwym czasie nie było przez nich niezawinione, gdyż w toczącym się postępowaniu nie wykazano obiektywnych okoliczności przemawiających za uwolnieniem od odpowiedzialności.

Dodatkowo Sąd I instancji odnosząc się do rzekomej nieświadomości M. K. o stanie finansów spółki, wskazał, że powoływanie się przez członka zarządu spółki z o.o. na nieznaną stan finansów spółki jako na przyczynę niezgłoszenia wniosku o upadłość, nie uzasadnia zwolnienia go z odpowiedzialności za zaległości składkowe na podstawie art. 116 Ordynacji podatkowej. Sąd Okręgowy za nietrafny uznał pogląd M. K., która próbowała uwolnić się od odpowiedzialności za zadłużenie spółki z tytułu składek poprzez wskazanie, że nigdy nie zajmowała się interesami spółki, nie reprezentowała spółki przed organami administracyjnymi i sądami, nie zawierała jakichkolwiek umów, ani nie składała oświadczeń woli w imieniu spółki. Podzielił w tym zakresie zdanie Naczelnego Sądu Administracyjnego (I FSK 1193/10), który stwierdził, że to iż członek zarządu nie miał wpływu na działalność spółki, nie zwalnia go z odpowiedzialności za jej długi podatkowe.

W odniesieniu do przesłanki – wykazania mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zobowiązań spółki w znacznej części, Sąd Okręgowy zaznaczył, że bez znaczenia pozostawała podnoszona okoliczność, że w okresie pełnienia przez nich funkcji członków zarządu spółka posiadała majątek, który w ocenie skarżących pozwalał wówczas na uregulowanie zaległości wobec ZUS. Warunkiem bowiem uwolnienia się członków zarządu od odpowiedzialności za zadłużenie spółki z tytułu składek jest wskazanie mienia spółki realnie istniejącego w momencie postępowania toczącego się w stosunku do członka zarządu, a co więcej mienia, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zobowiązań spółki w znacznej części. Choć zatem spółka w okresie pełnienia przez odwołujących się funkcji członków zarządu posiadała pewne własne aktywa trwałe i obrotowe, o tyle Sąd zauważył, że w 2009 r. dłużna spółka zaprzestała prowadzenia działalności nie pozostawiając po sobie żadnego majątku. Przy tym, wbrew twierdzeniom odwołujących się z przedstawionej dokumentacji nie wynika, że spółka w okresie którego dotyczą zaskarżone decyzje rzeczywiście dysponowała majątkiem trwałym, który pozwoliłby na pokrycie zadłużenia.

Co do dobrej kondycji finansowej spółki, o której miał świadczyć fakt, że w 2009 r. sprzedano udziały w spółce osobie trzeciej, Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że ustalenia faktyczne dotyczące okoliczności tejże sprzedaży, w szczególności ustalenia odnośnie ceny nabycia udziałów w spółce przez G. S. (2) oraz P. C. dodatkowo potwierdziły ustalenia o złej kondycji finansowej spółki uzasadniającej ogłoszenie jej upadłości. Sąd I instancji zważył, że cena nabycia 100 udziałów została ustalona przez strony na kwotę 3000 zł (1 udział za cenę 30 zł, mimo że wartość nominalna udziału ustalona w umowie spółki wynosiła 500 zł). Cena udziałów odpowiadała wartości jej majątku. Na dzień 1 marca 2009 roku suma bilansowa aktywów spółki zamknęła się kwotą 46.773,02 zł, zaś suma zobowiązań 258.527,37 zł (w tym z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń 74.581,22zł). W bilansie wskazano: kapitał własny (-)211.754,35 zł (kapitał podstawowy 50.000 zł, kapitał zapasowy 50.000 zł, strata z lat ubiegłych (-) 295.689,88zł).

Sąd Okręgowy zaznaczył także, iż w zakresie zarzutów dotyczących naruszenia przez organ rentowy przepisów k.p.a., należało zwrócić uwagę na charakter postępowania przed sądem w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, gdyż postępowanie to w odróżnieniu od postępowania przez sądami administracyjnymi, nie ma charakteru kasatoryjnego. Sąd I instancji nie ma bowiem prawnej możliwości uchylecia zaskarżonej decyzji organu rentowego (poza wyjątkiem przewidzianym w art.47714 §4 k.p.c.). Może jedynie taką decyzję zmienić (47714 §2 k.p.c.) lub oddalić odwołanie (47714 §1 k.p.c.). Ewentualne nieprawidłowości powstałe w trakcie postępowania przed organem rentowym oraz przy wydawaniu zaskarżonej decyzji, zgodnie z dyspozycją przepisu art. 467 §4 k.p.c., winny być sanowane w trakcie postępowania wywołanego przekazaniem odwołania przez organ rentowy do sądu.

Podsumowując Sąd Okręgowy uznał, że sytuacja finansowa spółki – w całym spornym okresie - była na tyle zła, że należało złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości tejże spółki. Spółka w całym spornym okresie była bowiem stale niewypłacalna - w wyniku osiągniętej straty z działalności już w 2003 r. doszło do ujawnienia się ujemnych kapitałów (nadwyżki wielkości zobowiązań ponad wartość majątku) i sytuacja taka utrzymywała się w całym okresie prowadzenia działalności przez spółkę, dodatkowo co najmniej od 2003 r. spółka w sposób trwały zaprzestała regulować zobowiązania wobec ZUS w wymaganej wysokości. Niewypłacalność wynikała z faktu spełniania przez dłużnika jednocześnie obu przesłanek do złożenia przez zarząd wniosku o ogłoszenie jej upadłości:

- kapitały własne spółki od 2003 r. kształtowały się na poziomie ujemnym – spółka posiadała tzw. „niedobór majątkowy” (nadwyżkę zobowiązań nad wartością aktywów),

- istniał co najmniej jeden podmiot tj. ZUS, wobec którego przedsiębiorstwo nie wykonywało w sposób trwały swoich wymagalnych zobowiązań.

Skoro spółka w czasie sprawowania przez odwołujących się funkcji członków zarządu była stale niewypłacalna, odwołujący się powinni złożyć w ciągu 14 dni od ich powołania wnioski o ogłoszenie upadłości spółki.

Sąd I instancji nie widział potrzeby dodatkowego uzupełniania materiału dowodowego, w tym przeprowadzania dowodów z opinii biegłego z zakresu rachunkowości na okoliczność ustalenia kondycji finansowej spółki w okresie sprawowania przez odwołujących się funkcji członków zarządu. W sprawie niespornym było bowiem, że kapitały własne spółki nieprzerwanie od 2003 r. kształtowały się na poziomie ujemnym – spółka posiadała tzw. „niedobór majątkowy” (nadwyżkę zobowiązań nad wartością aktywów), co samo w sobie stanowiło podstawę do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości, ewentualnie do wszczęcia sądowego postępowania układowego.

Apelacje od powyższego wyroku wywiedli M. B. i M. K..

M. B., zaskarżając rozstrzygnięcie w całości, w zakresie w jakim dotyczy jego osoby, zarzucił:

- naruszenie przepisu postępowania, mającego wpływ na treść wydanego orzeczenia, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną oraz sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego i zasadami logicznego rozumowania ocenę dowodów, w tym ich wiarygodności, czego konsekwencją jest błędne ustalenie, że w okresie pełnienia przez M. B. funkcji członka zarządu (...) Sp. z o.o. istniały przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcia postępowania układowego, gdy z przedłożonych dokumentów wynika, że spółka nie osiągnęła stanu, który uzasadniałby złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania układowego,

- naruszenie przepisu postępowania, mającego wpływ na treść wydanego orzeczenia, tj. art. 217 § 3 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. poprzez nieprzeprowadzenie zawnioskowanego dowodu z przedłożonych wydruków z rachunków bankowych oraz pisma z dnia 17 lipca 2015 r. ze zestawieniami,

- naruszenie przepisu postępowania, mającego wpływ na treść wydanego orzeczenia, tj. art. 217 § 3 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez nieprzeprowadzenie zawnioskowanego dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości na okoliczność stwierdzenia, czy w okresie powstania zobowiązań wobec ZUS istniały przesłanki do złożenia wniosku o upadłość spółki lub wszczęcie postępowania układowego.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zmianę decyzji organu rentowego poprzez zwolnienie odwołującego się z odpowiedzialności za zobowiązania (...) sp. z o.o., a także o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych za I i II instancję.

W odpowiedzi na apelację organ rentowy wniósł o jej oddalenie w całości i zasądzenie od wnioskodawcy na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

M. K., zaskarżając rozstrzygnięcie w całości, zarzuciła:

- naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię przepisu art. 202 § 1 k.s.h. poprzez przyjęcie, że:
- wygaśnięcie mandatu członka zarządu, przy braku odmiennych uregulowań umowy spółki, nie następuje ex lege z dniem odbycia zgromadzenia wspólników zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za pierwszy pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka zarządu;
- podpisanie sprawozdań finansowych spółki przez byłego członka zarządu po wygaśnięciu mandatu zgodnie z art. 202 § 1 k.s.h. przywraca mandat do działania w imieniu spółki;
- naruszenie prawa materialnego poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 116 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej poprzez uznanie, że M. K. była w spornym okresie członkiem zarządu i ponosi odpowiedzialność za długi spółki, mimo iż jej mandat wygasł z dniem odbycia zgromadzenia wspólników zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za pierwszy pełny rok obrotowy, co wykluczało przyjęcie odpowiedzialności na podstawie przywołanego przepisu;
- naruszenie prawa materialnego, tj. przepisu art. 287 § 1 k.s.h. poprzez uznanie, że członkowie zarządu odpowiadają za długi spółki wobec wierzyciela, który zaniechał zgłoszenia swojej wierzytelności w postępowaniu likwidacyjnym i w związku z tym nie został zaspokojony;
- naruszenie prawa materialnego poprzez pominięcie treści art. 52 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości i przyjęcie, iż brak podpisu M. K. na sprawozdaniach finansowych spółki za rok 2006, 2007 i 2008 nie świadczy o tym, iż funkcji członka zarządu w tym okresie już nie pełniła;
- naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez rażące przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uznanie, iż:
- M. K. w okresie od grudnia 2006 do lutego 2008 r. była członkiem zarządu spółki (...) Sp. z o.o. w likwidacji, podczas gdy jej mandat wygasł 20 czerwca 2004 r.;
- nie została spełniona przesłanka wykazania braku winy M. K. za niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego we właściwym ku temu czasie, podczas gdy nie miała ona możliwości zgłoszenia stosownego wniosku z uwagi na wygaśnięcie mandatu oraz z uwagi na brak wiedzy o sprawach spółki;
- spółka (...) Sp. z o.o. od początku działalności nie posiadała majątku wystarczającego na zaspokojenie wierzycieli;
- w spornym okresie istniały przesłanki do ogłoszenia upadłości spółki, mimo że spółka funkcjonowała jeszcze w roku 2008 i 2009 i dysponowała prawami majątkowymi pozwalającymi na zaspokojenie wierzycieli;
- wpłaty z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych dokonywane przez (...) i wynikające z przedłożonych w toku sprawy wyciągów z rachunków bankowych zostały już uwzględnione przez ZUS;
- naruszenie przepisów postępowania - tj. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nienależyte wykazanie dlaczego Sąd Okręgowy nie zgodził się z podniesionym w odwołaniu zarzutem naruszenia art. 202 § 1 k.s.h., jak również na jakiej podstawie prawnej przyjął, iż dokonywanie czynności w imieniu spółki przez byłego członka zarządu (po wygaśnięciu mandatu zgodnie z art. 202 § 1 k.s.h.) powoduje, że mandat do sprawowania funkcji członka zarządu ulega przedłużeniu;
- naruszenie przepisów postępowania - tj. art. 227 k.p.c. i art. 278 § 1 k.p.c. poprzez zaniechanie przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości i księgowości w celu ustalenia rzeczywistego stanu majątku spółki w spornym okresie oraz istnienia przesłanek do ogłoszenia upadłości, gdy tymczasem dowód ten był istotny dla rozstrzygnięcia sprawy.

Ponadto apelująca z ostrożności wskazała, że Sąd Okręgowy w rzeczywistości nie odniósł się do zarzutu dotyczącego naruszenia przepisu art. 202 § 1 k.s.h., co uzasadnia podniesienie zarzutu niezbadania istoty sprawy.

Mając na uwadze powyższe apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i stwierdzenie, że M. K. nie ponosi odpowiedzialności za zaległe należności spółki (...) Spółka z o.o. w likwidacji z siedzibą w K. z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od grudnia 2006 do lutego 2008 r., jak również za odsetki od tych należności, oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz M. K. kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Ewentualnie wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację organ rentowy wniósł o ich oddalenie w całości i zasądzenie od wnioskodawców na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacje ubezpieczonych nie zasługiwały na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w sposób właściwy zgromadził i ocenił materiał dowodowy oraz na tej podstawie dokonał prawidłowych i pełnych ustaleń faktycznych. Ocena dowodów nie jest dowolna także w zakresie ustalenia, że zostały spełnione przesłanki z art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej, zaś ubezpieczeni nie wykazali przesłanek egzoneracyjnych w tym zakresie. Sąd Apelacyjny podziela także rozważania prawne przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Należy przypomnieć, że jak słusznie wskazywał Sąd I instancji, zgodnie z art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej, za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu (również byli), jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu nie wykazał, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy, a także nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części. Jednocześnie odpowiedzialność członków zarządu, określona w § 1, obejmuje zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, które powstały w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu (art. 118 § 2).

Sąd Apelacyjny podkreśla, że w niniejszej sprawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał decyzje dotyczące M. B. oraz M. K., przy czym odpowiedzialność członków zarządu obejmowała według organu rentowego okres od grudnia 2006 r. do lutego 2008 r. W świetle zarzutów apelacyjnych spornym pozostawało, czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych wykazał spełnienie wszystkich niezbędnych przesłanek dla uznania subsydiarnej w stosunku do spółki (...) solidarnej odpowiedzialności wymienionych osób, zaś ubezpieczeni nie wykazali istnienia którejkolwiek z przesłanek zwalniających ich z tej odpowiedzialności.

W pierwszej kolejności, Sąd Apelacyjny wskazuje, że nie pozostawiało wątpliwości, iż oboje ubezpieczeni pozostawali w spornym okresie członkami zarządu spółki (...). W przypadku M. B. okoliczność ta była bezsporna. M. K. natomiast wywodziła, że z dniem 20 czerwca 2004 r. jej mandat członka zarządu wygasł, jednakże w okolicznościach niniejszej sprawy nie sposób podzielić jej twierdzeń. Należy podkreślić, że istotnie podnoszony w apelacji ubezpieczonej art. 202 § 1 k.s.h. stanowi, iż mandat członka zarządu wygasa z dniem odbycia zgromadzenia wspólników zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka zarządu. Jednakże Sąd Apelacyjny wskazuje, że w wyroku z 12 października 2011 r. (sygn. akt II CSK 29/11) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że w razie powołania członka zarządu na czas nieoznaczony nie znajdują zastosowania przepisy art. 202 § 1-2 k.s.h, lecz § 4 tego przepisu, a więc do ziszczenia się przesłanki śmierci, złożenia rezygnacji albo odwołania członka zarządu. Przy tym Sąd Najwyższy w wyroku z 4 marca 2015 r. (sygn. akt IV CSK 340/14) wskazał, że brak dowodu na to, aby istniały w formie pisemnej uchwały o odnowieniu członkom zarządu mandatu na kolejne kadencje, nie stoi na przeszkodzie ocenie, że byli oni powoływani w formie uchwał podejmowanych *per facta concludentia*. W niniejszej sprawie niewątpliwym było, że wbrew twierdzeniom M. K. również po 20 czerwca 2004 r. podejmowała ona czynności

właściwe funkcji, którą rzekomo pełniła jedynie do tej daty, a więc podpisywała szereg dokumentów ze wskazaniem funkcji członka zarządu, co też precyzyjnie wyjaśnił Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Nadto w momencie dokonywania sprzedaży udziałów V. N. ubezpieczona potwierdziła aktualność wpisów w KRS na dzień 24 lipca 2007 r., w tym wpisu o składzie zarządu, co tym bardziej utwierdza Sąd Apelacyjny w przekonaniu, że ubezpieczona nadal była członkiem zarządu po dacie wskazywanej w apelacji. Na marginesie Sąd Apelacyjny zaznacza, że Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 13 sierpnia 2013 r. (II FSK 2401/11) również wskazał, że faktyczne wykonywanie obowiązków członka zarządu w spółce z o.o., nawet po formalnej rezygnacji z tej funkcji, powoduje odpowiedzialność podatkową tego podmiotu przewidzianą w art. 116 § 2 Ordynacji podatkowej. Przy tym należy zauważyć, że Naczelny Sąd Administracyjny odnosił się w przytoczonym wyroku do sytuacji zgoła odmiennej, gdyż w stanie faktycznym sprawy członek zarządu złożył formalnie rezygnację oraz zbył swoje udziały, a mimo to podejmował dalej czynności faktyczne, działając nadal jako członek zarządu. Zatem w okolicznościach niniejszej sprawy, gdy nie da się określić żadnej linii demarkacyjnej oddzielającej moment zaprzestania faktycznego działania ubezpieczonej jako członka zarządu spółki (...) przed jej formalnym odwołaniem z piastowania tego urzędu, w szczególności skoro nie wskazano w uchwale o powołaniu M. K. na członka zarządu określonych ram czasowych, zaś również po 20 czerwca 2004 r. podejmowała ona czynności związane z pełnieniem tej funkcji, a nadto spółka dopiero w 2008 r. widziała potrzebę podjęcia uchwały o jej odwołaniu, nie sposób przychylić się do argumentacji przedstawionej w apelacji. W świetle bowiem zebranego materiału dowodowego pełniła ona funkcję członka zarządu do momentu odwołania jej z tej funkcji przez Walne Zgromadzenie Wspólników uchwałą z dnia 23 marca 2008 r. Z powyższego również wynika, że wbrew twierdzeniom M. K. miała ona dostęp do dokumentów spółki, które dotyczyły jej aktualnej kondycji na rynku i rentowności dalszego jej prowadzenia. Nieuprawnionym byłoby stwierdzenie bowiem, że jeden z dwóch członków zarządu spółki, który podpisuje dokumenty bezpośrednio dotyczące kwestii finansowych pozostaje w niewiedzy o sytuacji w zakresie zysków i strat.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie można również uznać zarzutu niewykazania przez organ rentowy bezskuteczności egzekucji prowadzonej przeciw spółce. Jakkolwiek niezgłoszenie swoich wierzytelności po ogłoszeniu w (...) z 13 lipca 2009 r. stanowi pewne uchybienie ze strony organu rentowego, to jednak należy mieć na uwadze, iż dla uznania egzekucji za bezskuteczną konieczne jest jedynie stwierdzenie niewypłacalności przedsiębiorcy w rozumieniu art. 11 § 1 ustawy prawo upadłościowe. Oznacza to niemożność jednoczesnego spłacania wszystkich długów, a więc przedsiębiorca musi zaspokajać interesy wszystkich wierzycieli, a nie wybranych. Niewątpliwie zaś spółka nie wywiązywała się z ciążących na niej w tym zakresie obowiązków. Od samego początku bowiem spółka nie regulowała należności wobec ZUS regularnie ani też w prawidłowej wysokości, co zauważył już Sąd I instancji. Ponadto w związku z zadłużeniem spółki w lutym 2009 r. została wszczęta egzekucja z rachunku bankowego spółki, zaś w świetle ustalenia, że bank do którego skierowano tytuł egzekucyjny nie prowadził już rachunku spółki, egzekucja była prowadzona dalej. Zatem wszczęcie egzekucji jeszcze przed ogłoszeniem zamieszczonym w (...) przemawia za uznaniem, że organ rentowy poczynił starania w celu odzyskania należnych mu kwot, przy czym starania te okazały się nieskuteczne, gdyż nie ustalono składników majątkowych, ani źródeł dochodów, które pozwoliłyby organowi rentowemu zaspokoić się choćby w części.

Sąd Apelacyjny podzielił zatem stanowisko Sądu I instancji, że zaoferowane przez organ rentowy dowody okazały się także wystarczające dla wykazania bezskuteczności egzekucji zaległych świadczeń wobec samej spółki.

Jednocześnie odnosząc się do dalszych zarzutów obu apelacji, Sąd Apelacyjny podkreśla, że zgromadzony materiał dowodowy wyraźnie dawał podstawy do uznania, że w okresie pełnienia funkcji członka zarządu przez apelujących nie złożono wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcia postępowania układowego, mimo istnienia ku temu podstaw, a więc w rozumieniu art. 116 § 1 pkt 1 lit. a Ordynacji podatkowej. Niewątpliwie spółka (...) od samego początku działalności nie przynosiła dochodów, co trafnie wskazywał Sąd I instancji. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że w postępowaniu w sprawie ogłoszenia upadłości zarząd jest w obowiązku, po ustaleniu, że zobowiązania spółki przekraczają jej aktywa, niezwłocznie podjąć kroki zmierzające do poprawy tej sytuacji lub likwidacji spółki. Przy tym oczywistym jest, że podjęcie ryzyka w przypadku dalszego prowadzenia działalności mimo podstaw do otwarcia likwidacji, leży w wyłącznej gestii osób zarządzających kierunkiem działania spółki. Przy tym, decydując się na takie

kroki, osoby te muszą zdawać sobie sprawę z tego, że podjęcie ryzyka nie musi skutkować wyjściem z sytuacji kryzysowej, a w konsekwencji może w perspektywie czasu obciążać te osoby odpowiedzialnością za niepodjęcie odpowiednich działań w odpowiednim czasie (złożenie wniosku o upadłość).

Bezspornym jest w niniejszej sprawie, że nie złożono wniosku o upadłość we właściwym czasie, ponieważ nie złożono go w ogóle. Zatem na ubezpieczonych chcących uwolnić się od odpowiedzialności ciążył obowiązek wykazania, że niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez ich winy. Jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy skarżący mieli świadomość złej sytuacji finansowej Spółki w okresie pełnienia przez nich funkcji członków zarządu, były podstawy do niepokoju o kondycję finansową spółki, gdyż nie regulowała ona już od 2003r. w całości lub w terminie zobowiązań wobec ZUS. W takiej sytuacji w ogóle nie sposób mówić o ziszczeniu się przesłanki egzoneracyjnej, zwalniającej ubezpieczonych z odpowiedzialności za zobowiązania spółki wobec ZUS uznając, że ci członkowie zarządu ponoszą winę za niezłożenie wniosku o upadłość.

Z tych też przyczyn nie było błędem odstąpienie od powołania biegłego sądowego z zakresu rachunkowości dla oceny czy w okresie powstania zobowiązań wobec ZUS istniały przesłanki do złożenia wniosku o upadłość spółki lub wszczęcie postępowania układowego. Sąd Okręgowy w tym zakresie trafnie argumentował, że samo ujawnienie się ujemnych kapitałów albo zaprzestanie regulowania wszystkich zobowiązań jest już przesłanką wystarczającą do rozważenia ogłoszenia upadłości, zaś w sytuacji dalszego prowadzenia działalności, wszystkie konsekwencje obciążają podejmującego to ryzyko. Ponadto Sąd Apelacyjny podkreśla, że ustalenia w zakresie "właściwego czasu" do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości mogłyby być istotne jedynie wówczas, gdyby wniosek taki został złożony, a w sprawie powstał spór, czy złożenie wniosku nastąpiło we właściwym czasie, o którym mowa w ustawie (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 15 maja 2015 r. I FSK 706/14.) Powyższe stanowisko potwierdza również orzeczenie WSA w Łodzi z 2017.02.08, w którym wskazano, że skoro nie ulega wątpliwości, iż dana osoba była Prezesem Zarządu Spółki w czasie, kiedy powstały zaległości podatkowe, wystąpiła także bezskuteczność egzekucji z majątku Spółki, a analiza niewypłacalności Spółki wskazywała, że wniosek o upadłość powinien być zgłoszony, to tym samym dana osoba powinna ponosić odpowiedzialność za powstałe zaległości podatkowe Spółki. Subiektywne przekonanie o braku potrzeby zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości nie oznacza obiektywnego braku zawinienia w niedokonaniu tej czynności i nie wystarcza do uwolnienia się od odpowiedzialności. Organy podatkowe mogą samodzielnie, na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego ocenić, który moment był właściwy dla zgłoszenia przez członka zarządu wniosku o upadłość lub wszczęcie postępowania układowego spółki.

W dalszej kolejności należy wskazać, że odnośnie prawidłowości naliczenia zaległości spółki, nie można zarzucić Sądowi I instancji w tym zakresie uchybień. Bezspornie w niniejszej sprawie organ rentowy przedstawił w toku postępowania dokumenty wyraźnie wskazujące zaległe należności naliczone spółce (...). Jednocześnie odwołujący się prócz stałego zaprzeczania wyliczeniom organu rentowego, w istocie nie przedstawili swoich wyliczeń, które mogłyby podważyć prawidłowość tych ustaleń. Sąd Okręgowy bardzo precyzyjnie wyjaśnił, że organ rentowy nie posiada dowolności w sposobie rozliczania wpłat dokonywanych tytułem składek, gdyż obowiązujące prawo wyraźnie narzuca organowi sposób zaliczania wpłat dokonywanych przez płatnika. Dlatego też nie zasługuje na aprobatę przedstawiony przez ubezpieczonych sposób zaliczania dokonywanych wpłat na poszczególne należności, szczególnie w świetle upoważnienia organu rentowego rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych, do korygowania dokonywanych wpłat i ich ewidencjonowania na koncie ubezpieczonego w poprawnej wysokości. Nie można zapominać, że w niniejszej sprawie to na ubezpieczonych ciążył obowiązek wykazania błędów merytorycznych w decyzji organu rentowego, który ustalił ich odpowiedzialność za zobowiązania spółki. Niezależnie od powyższego wskazać należy, że sporne decyzje organu rentowego zapadły po przeprowadzeniu szczegółowego postępowania kontrolnego, w toku którego strony miały prawo wglądu do dokumentów kontroli, a także przedstawienia zarzutów w tym zakresie, czy to w postaci własnych dokumentów, czy też wyliczeń należności. Ubezpieczeni jednak zachowali w tym zakresie postawę bierną, zarzuty odnośnie wysokości zaległości podnosząc dopiero na etapie postępowania sądowego. Jakkolwiek sąd badając sprawę z odwołania od decyzji organu rentowego

zobowiązany jest do badania wszelkich merytorycznych podstaw, które skutkują wydaniem decyzji, przy czym również sąd odwoławczy pozostaje sądem merytorycznym, to postawę ubezpieczonych nie sposób uznać za właściwą, w sytuacji gdy w postępowaniu kontrolnym nie kwestionują oni wysokości zaległości składkowych, w pierwszej instancji zaczynają ją podważać, zaś swoje wyliczenia przedstawiają dopiero na etapie postępowania apelacyjnego. W szczególności w tym zakresie warto mieć na względzie, że ubezpieczeni byli wówczas osobami prowadzącymi spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, która jest płatnikiem składek, a zatem winni byli w świetle obowiązującego prawa sami dbać o opłacanie składek w należnej wysokości i posiadać odpowiednią dokumentację, którą winni przedstawić w celu wykazania błędów postępowania ZUS. W ocenie Sądu Apelacyjnego bowiem od osób prowadzących działalność gospodarczą, a więc osób, które na gruncie przepisów zobowiązane są do dbałości o określone obowiązki zarówno względem zatrudnianych pracowników, kontrahentów, jak i państwa, należy oczekiwać stanowczo wyższej świadomości prawnej i odpowiedzialności za niewywiązywanie się z obowiązków publicznoprawnych. Na marginesie zaznaczyć należy, że spółka przez cały okres działalności nie regulowała swoich zobowiązań wobec ZUS w sposób należyty, dokonując wpłat nieregularnie i w nienależytej wysokości. Niewątpliwie należności wobec państwa, winny być zaspokajane w pierwszej kolejności, zaś ubezpieczeni bagatelizowali w tym zakresie ciężące na nich obowiązki dokonując wątpliwej logicznie gradacji dokonywanych płatności. Również pieniądze ze sprzedaży majątku spółki przeznaczono na zaległości podatkowe z pominięciem organu rentowego, co oznacza, że bezspornie członkowie zarządu zaniedbali swoje obowiązki jako płatnika.

Za chybiony, w ocenie Sądu Apelacyjnego, należy także uznać podnoszony przez apelujących, zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Przepis ten wyraża zasadę swobodnej oceny dowodów, zgodnie z którą sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według swego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Przepis art. 233 § 1 k.p.c., przy uwzględnieniu treści art. 328 § 2 k.p.c., nakłada na sąd orzekający obowiązek: po pierwsze - wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału, po drugie - uwzględnienia wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, po trzecie - skonkretyzowania okoliczności towarzyszących przeprowadzeniu poszczególnych dowodów, mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności, po czwarte - wskazania jednoznacznego kryterium oraz argumentacji pozwalającej - wyższej instancji i skarżącemu - na weryfikację dokonanej oceny w przedmiocie uznania dowodu za wiarygodny bądź też jego zdyskwalifikowanie, po piąte - przytoczenia w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia dowodów, na których sąd się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności. Jak trafnie przyjmuje się przy tym w orzecznictwie sądowym, jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w powiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00). Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza więc stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżących odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (por. stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone między innymi w: postanowieniu z 23 stycznia 2001 r., IV CKN 970/00; wyroku z 12 kwietnia 2001 r., II CKN 588/99, postanowieniu z 10 stycznia 2002 r., II CKN 572/99). Innymi słowy, zarzut obrazy przepisu art. 233 § 1 k.p.c. nie może polegać jedynie na zaprezentowaniu własnych, korzystnych dla strony ustaleń faktycznych, opartych na własnej, korzystnej dla siebie ocenie materiału dowodowego.

Jeszcze raz podkreślić trzeba, że organ rentowy (wierzyciel) ma wykazać przesłanki odpowiedzialności, tj. powstanie zaległości składkowych w okresie pełnienia funkcji członka zarządu oraz bezskuteczność egzekucji tych należności wobec spółki, zaś do zobowiązanego należy wykazanie, że pomimo zaistnienia tych przesłanek wystąpiły określone przyczyny, które zwalniają go z tej odpowiedzialności, co wymaga wskazania mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości składkowych w znacznej części, czy dowiedzenia tego, że niezgłoszenie wniosku o

upadłość nastąpiło bez jego winy. W toku postępowania organ rentowy, w ocenie Sądu Apelacyjnego, wykazał, że w momencie gdy wskazanym było złożenie wniosku o upadłość, ubezpieczeni zachowali bierną postawę, mimo iż sytuacja majątkowa spółki uzasadniała wszczęcie postępowania w tym zakresie. Nie można było zatem w świetle zgromadzonych dowodów, działań ubezpieczonych ocenić jako zwalniających z odpowiedzialności za zobowiązania spółki (art. 116 § 1 pkt 2). Odwołujący nie wskazali również majątku spółki, z którego organ rentowy mógłby prowadzić egzekucję umożliwiającą zaspokojenie zaległości składkowych. Słusznie zatem uznał Sąd Okręgowy, że odwołujący nie wykazali przesłanek zwalniających od odpowiedzialności za zaległości składkowe.

W konsekwencji Sąd Odwoławczy uznał, zarzuty apelujących za nieuzasadnione, a ponieważ brak było innych podstaw do wzruszenia trafnego rozstrzygnięcia Sądu I instancji, które Sąd Odwoławczy bierze pod rozwagę z urzędu - apelacje jako bezzasadne, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalono (pkt 1).

O kosztach postępowania Sąd Apelacyjny orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania wyrażoną w art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., wysokość kosztów od każdej apelacji osobno ustalając na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r. poz. 1804), na kwotę 5400 zł (pkt 2).

SSO del. Gabriela SSA Urszula Iwanowska SSA Barbara Bialecka

Horodnicka – Stelmaszczuk